# Liikenneturvallisuusstrategia 2027–2031

## Rovaniemen kaupungin lausunto koskien liikenneturvallisuusstrategiaa 2027–2031, VN/35042/2025

Rovaniemen kaupunki kiittää mahdollisuudesta lausua Liikenneturvallisuusstrategiasta 2027–2031. Rovaniemen kaupunki toteaa, että liikenneturvallisuusstrategian päivittäminen ja sen kautta tuleva yhtenäinen valtakunnallinen ohjaus liikenneturvallisuuden parantamiseksi on tärkeää. Lisäksi Rovaniemen kaupunki kiittää, että tieliikennehankkeita on osoitettu Lappiin ja Rovaniemelle.

Rovaniemen kaupunki on samaa mieltä strategian kirjauksesta ”Liikenneturvallisuuden haasteet ja kehittämistarpeet vaihtelevat merkittävästi eri puolella Suomea, minkä vuoksi valtakunnallisten strategisten linjausten rinnalla tarvitaan alueellista tietoa ja paikallisten olosuhteiden tuntemusta.”. Kaupungin mielestä liikenneturvallisuusstrategian päivityksessä esitetyt linjaukset, painopisteet ja painopisteitä toteuttavat toimenpiteet ovat tärkeitä ja kannatettavia. Niissä ei ole kuitenkaan tunnistettu Lapin erityispiirteitä liikenneturvallisuuteen liittyen, joita ovat muun muassa matkailun tuottama liikenne Lapissa, sotilaallinen liikkuvuus, sään merkittävät vaihtelut, maastoliikenne sekä eläinonnettomuuksina myös porokolarit.

Liikenneturvallisuusstrategian luettavuuden näkökulmasta linjaukset, painopisteet ja painopisteitä toteuttavat toimenpiteet ovat selkeästi ja johdonmukaisesti

Rovaniemen kaupunki
Yksikkö / palvelu, PL 8216, 96101 Rovaniemi | +358 16 000 000 | email@rovaniemi.fi



Sisäinen - Ei sisällä henkilötietoja

esitetty. Liitteessä *Safe System -lähestymistavasta sekä liikenneturvallisuusstrategian vaikuttavuudesta* on esitetty uudestaan strategian toimenpiteet, jotka on numeroitu eri numeroin kuin painopisteiden alla. Tämä sekoittaa lukijaa. Strategiassa tulisi myös kuvata konkreettisemmin toimenpiteiden vastuut ja ovatko ne priorisointijärjestyksessä.

## Lapin erityispiirteitä, joita toivotaan otettavan huomioon strategiassa:

### Matkailun tuottama liikenne

- Lapin matkailu on ollut viime vuodet voimakkaassa kasvussa ja kasvua on ennustettu jatkuvan edelleen. Rovaniemellä vierailee vuosittain noin 1,7 miljoonaa matkailijaa Tilastokeskuksen ja Visit Rovaniemen tietojen mukaan, kun luvuissa huomioidaan sekä rekisteröity että rekisteröitymätön matkailu. Valtaosa matkailijoista saapuu kaupunkiin talvisesongin aikana, mikä näkyy liikennemäärien merkittävänä kasvuna. Matkailijoiden liikkuminen perustuu yhä useammin vuokra-autoihin, mutta myös taksien ja charter-linja-autojen käyttö on vilkasta. Yhteinen tekijä näille lähes kaikille teillä liikkuville kulkumuodoille on se, että usein kuljettaja ei ole tottunut Lapin talviolosuhteissa ajamiseen. Liukkaus, lumi, jää, alijäähtynyt vesi, haastavissa sijainneissa pienten teiden varsilla sijaitsevat majoitus tai retkikohteet tekevät olosuhteisiin kokemattomien kuljettajien ajamisesta liikenneturvallisuusriskin hänelle itselleen, kyydissä oleville sekä muille tienkäyttäjille.
- Matkailu synnyttää myös uusia palvelumuotoja. Autoilla ajetaan hyvin pitkiä matkoja revontulia etsien, jopa yli Suomen rajojen, yhtämittaisesti sekä jäädään katselemaan revontulia tai ihastelemaan poroja vaarallisiin paikkoihin aiheuttaen erilaisia onnettomuusriskejä. Samalla tieverkolla liikkuu paljon raskasta liikennettä, paikallista työmatkaliikennettä sekä matkailukuljetuksia. Kokemattomuus talviajossa, pitkät ajomatkat, pimeys ja vieras liikenneympäristö lisäävät onnettomuusriskiä erityisesti maanteillä.
- Kesämatkailun vahvistuminen voi kiihdyttää matkailun kasvua entisestään ja tehdä siitä ympärivuotista, jolloin liikennemäärät kasvavat myös muina vuoden aikoina.
- Turvallisuutta voidaan edistää muun muassa selkeällä ja monikielisellä opastuksella, riittävillä pysähtymis- ja levähdysalueilla, ennakoivalla



Sisäinen - Ei sisällä henkilötietoja

turvallisuusviestinnällä sekä matkailijoille suunnatulla talviajo-opastuksella yhteistyössä matkailu- ja autovuokrausalan toimijoiden kanssa.

**Sotilaallinen liikkuvuus**

- Lapissa sotilaallinen liikkuvuus on kasvanut Natoon liittymisen myötä. Rovaniemellä ja Lapissa yleisestikin se tarkoittaa, että liikenteessä liikkuu paljon sotilaallisia ajoneuvoja, jotka yleensä ovat raskasta kalustoa. Lappiin tulevat sotilaat liikkuvat myös usein vuokra-autoilla. Ulkomailta saapuvat sotilaat ovat usein kokemattomia kuljettajia Lapin talviolosuhteissa samalla tavalla kuin matkailijatkin. Lapissa on talvikuukausina paljon ulkomaalaisia liikenteessä eri kulkumuodoilla, jotka kokevat ja näkevät usein ensimmäistä kertaa elämässään talven ja talviset ajo-olosuhteet.

Lapin kannalta matkailu- ja sotilaallinen liikenne ovat merkittävä liikenneturvallisuustekijä ja niiden tulisi näkyä liikenneturvallisuusstrategiassa. Voiko strategiassa matkailijoiden ja sotilaallisen liikkuvuuden aiheuttamat liikenneturvallisuushaasteet tuli nostaa esille osa-alueessa: Turvalliset tienkäyttäjät?

**Sään vaihtelut**

- Lapissa sään vaihtelut ja nopeasti muuttuvat keliolosuhteet ovat merkittäviä (vesisade, lumi, jää, liukkaus, alijäähtynyt vesi, sohjo). Ilmastonmuutoksen myötä lisääntyneet sään ääri-ilmiöt tuovat omat haasteensa jo valmiiksi haastaviin olosuhteisiin. Lämpötila vaihtelee usein nollan molemmin puolin jopa vuorokauden aikana. Tällöin tiepinnat sulavat ja jäätyvät toistuvasti, mikä voi aiheuttaa erittäin liukkaita ja vaikeasti ennakoitavia ajo-olosuhteita Lapissa.
- Keliolosuhteet näkyvät suoraan katujen ja maanteiden ongelmina, jotka heijastuvat etenkin talviajan kunnossapitoon. Oikea-aikainen ja oikeaoppinen talvikunnossapito on avainasemassa liikenneturvallisuuden parantamisessa.

Strategiassa tulisi käsitellä konkreettisemmin sääolosuhteiden ja ilmastonmuutoksen vaikutuksia liikenneturvallisuuteen? Onko toimenpiteisiin nostettavissa näitä tukevia toimia esimerkiksi reaaliaikaiseen kelitietoon ja kunnossapitoon liittyen?

Lisäksi Rovaniemen kaltaisissa kansainvälisissä matkailukohteissa nopeasti muuttuvat keliolosuhteet yhdistyvät suureen määrään ulkopaikkakuntalaisia ja ulkomaisia kuljettajia, joille vastaavat olosuhteet ovat usein vieraita. Tämä korostaa ennakoivan liikenneturvallisuustyön sekä selkeän viestinnän tarvetta, joka tulisi näkyä liikenneturvallisuustrategiassa.

**Maastoliikenne**

- Yhtenä liikenneturvallisuushaasteena Lapissa on maastoliikenne, erityisesti moottorikelkkailu. Moottorikelkkailu on Lapissa paikallisten liikkumismuoto, mutta myös todella merkittävä matkailupalvelu. Tilastoinnissa on tärkeää huomioida moottorikelkkaonnettomuuksien määrä, joka ei nykyisellään nouse erikseen tilastoissa esille. (Painopistettä *Liikenneturvallisuuden kansallista ohjausta ja tietopohjaa vahvistetaan* toteuttava toimenpide 2.)
- Yhtenäisten käytäntöjen vuoksi tärkeää on valtion toimesta laatia virallinen moottorikelkkareittien ohje, jonka myötä reittien turvallisuutta saadaan parannettua. (*Liikenneympäristöä kehitetään yhä turvallisemmaksi*)

**Eläinonnettomuudet**

- Eläinonnettomuuksiin lukeutuvat porokolarit, joita tapahtuu poronhoitoalueella merkittävästi vuosittain. Niiden tilastointi on nykyisin puutteellista. (Painopistettä *Liikenneturvallisuuden kansallista ohjausta ja tietopohjaa vahvistetaan* toteuttava toimenpide 2.)

**Muut huomiot:**

Erityispiirteiden lisäksi kaupunki näkee tärkeäksi nostaa liikenneturvallisuusstrategiaan **liikenneturvallisuusryhmien toiminnan**, jotka toimivat nykyisellään lähes kaikissa Suomen kunnissa. Liikenneturvallisuusryhmien poikkihallinnollinen ja useiden eri sidosryhmien tekemä toiminta on avainasemassa liikenneturvallisuuden kehittämisessä ja ylläpidossa. On tärkeää, että liikenneturvallisuusryhmien toiminta taataan Elinvoimakeskusten kautta, joilla on hyvin tärkeä rooli liikenneturvallisuusryhmien toiminnan mahdollistajana.

Strategiassa on nyt mainittu ”Liikenneturvallisuustavoitteiden saavuttaminen edellyttää vahvaa alueellista ja paikallista liikenneturvallisuustyötä.” ja ” Taloudellisista sopeutuspaineista huolimatta on tärkeää turvata alueellisen

liikenneturvallisuustyön jatkuvuus sekä säilyttää toimivat viranomais- ja sidosryhmäyhteistyön rakenteet. Näiden avulla liikenneturvallisuustoimia voidaan kohdentaa vaikuttavasti alueiden erilaiset tarpeet huomioiden.” Tähän on toivottavaa lisätä konkreettinen kirjaus liikenneturvallisuusryhmien toiminnan takaamisesta, joissa nimenomaan tehdään alueellista ja paikallista liikenneturvallisuustyötä sekä viranomais- ja sidosryhmäyhteistyötä.

Strategiassa on hyvä vahvistaa vielä enemmän **liikennekasvatuksen** merkitystä kouluissa. Liikennekasvatus eri kouluasteilla on tärkeää, koska lapsesta alkaen alkaa kehittymään itsenäinen ja vastuullinen liikkujan malli. Etenkin yläkoulussa ja toisen asteen oppilaitoksissa liikennekasvatus on erityisen tärkeää, kun nuoret alkavat kulkea itsenäisesti erilaisilla kulkuneuvoilla. Tässä kohtaa on tärkeää voida vaikuttaa nuorten liikennekäyttäytymiseen kaikilla mahdollisilla keinoilla. Strategian painopisteen 3. toimenpiteessä 6. on mukana liikennekasvatus, mutta onko liikennekasvatus esitetty niin, että kaikki eri kouluasteet ottavat liikennekasvatuksen osaksi opetussuunnitelmaa riittävissä määrin?

Lisäksi **valtion vastuu maantieverkon liikenneturvallisuustoimissa ja investoinneista** olisi hyvä kuvata strategiassa selkeämmin. Myös valtion nopeusrajoitusjärjestelmä vaatii vielä lisää kehittämistä. Nämä tukevat painopistettä Liikenneympäristöä kehitetään yhä turvallisemmaksi. Alemman tieverkon kunto tulee huomioida myös liikenneturvallisuusnäkökulmasta ja priorisoida nykyistä korkeammalle. Investoinneilla tiestön kuntoon on merkittävä vaikutus tieturvallisuuteen.